

İrkçılık ve ayrımcılık

İrkçılık ve ayrımcılık nedir?

Yasalar ırkçılık hakkında ne diyor?

İrkçılığa maruz mu kaldınız veya şahit mi oldunuz? Ne yapmalısınız?

İrkçilikle mücadeleye katılmak mı istiyorsunuz?

İrkçılık ve ayrımcılık nedir?

Kişilerin, bir grup insanın sadece dış görünüşü (ten rengi), kökenleri veya dinleri nedeniyle daha iyi veya daha kötü olduğuna inanmaları ırkçılık olarak ifade edilebilir. İrkçılık günlük yaşamda (işte, evde, komşularda vb.) kendini gösterir. Farklı biçimlerde (kırıcı söz, hakaret, saldırganlık, dışlama vb.) karşımıza çıkar. İrkçılığın toplumumuzun ve kurumlarımızın içinde yer ettiği söylenebilir. Bu durum yüzyılları aşan tarihimizle de bağlantılıdır.

İrkçılık nedir?

Kişilerin, bir grup insanın sadece dış görünüşü (ten rengi), kökenleri veya dinleri nedeniyle daha iyi veya daha kötü olduğuna inanmaları ırkçılık olarak ifade edilebilir. İrkçılık bir güç sorunudur. Bazı insan gruplarını daha zayıf hale getirmek, bazılarını ise daha da güçlendirmek için kullanılır.

İrkçılık günlük hayatın birçok alanında mevcuttur. Örneğin iş yerinde çalışırken, konut ararken veya komşularla ilişkilerde.

İrkçılık farklı biçimlerde ortaya çıkabilir: Hakaret, saldırganlık ve dışlama.

İrkçılık her zaman kasıtlı veya bilinçli olmaz. Toplumumuzda, kurumlarımızda ve toplumsal alışkanlıklarımızda derinden yer etmiştir. Örneğin, siyahilere karşı ırkçılığın kökeni sömürgecilik ve kölelik tarihimize dayanır.

Ayrımcılık

Ayrımcılık, bir kişinin veya bir grup insanın görünüşü (ten rengi), kökeni, dini, cinsiyeti, cinsel yönelimi veya engellilik durumu nedeniyle adil olmayan bir muameleye maruz kalması durumunda ortaya çıkar.

İrk ayrımcılığı, bir kişinin dış görünüşü (ten rengi), kökeni veya dini nedeniyle adil olmayan bir muameleye maruz kalması durumunda ortaya çıkar.

Çeşitli ırkçılık biçimleri

- Bireysel ırkçılık (veya kişiler arası ırkçılık): Başkalarının kökeni veya dış görünüşleri (ten rengi) nedeniyle onlara karşı önyargılı veya düşmanca ve saldırgan bir tutum sergilenmesidir. Bu durum kırıncı sözler, hakaret, ayrımcılık veya şiddet şeklinde kendini gösterebilir.
- Kültürel ırkçılık: Bazı kültürler, klişeleşmiş ırkçı bakış açısı nedeniyle aşağılanır veya saygı göremez. Şu ifade tam bir klişedir: «Bütün Afrikalılar veya bütün Asyalılar...». Klişeler filmler, sanat çalışmaları veya kültürel etkinlikler aracılığıyla daha da pekiştirilebilir.
- Yapısal ırkçılık (veya toplum yapılarındaki ırkçılık): ırkçılık ve eşitsizlik toplumun kurallarında ve örgütlenmesinde mevcuttur.

Hiç kimse doğrudan bu niyette olmasa bile bu durum çoğu zaman ayrımcılığa yol açar.

- Kurumsal ırkçılık (veya kurumlardaki ırkçılık): Okullar veya iş yerleri gibi önemli toplumsal kurumlarda eşitsizliğin ve ayrımcılığın uygulanmasıdır. Kurumsal ırkçılık her zaman gözle görünür olmaz. Gizli gerçekleşir. Dışarıdan bakıldığında hiçbir şey fark edilmez ve her şey normal görünür.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/irkcilik-ve-ayrimcilik/irkcilik-ve-ayrimcilik-nedir

Yasalar ırkçılık hakkında ne diyor?

İsviçre'de ırkçılığa ve ayrımcılığa karşı özel bir yasa mevcut değildir. Ancak İsviçre, anayasasında ve ceza kanununda ayrımcılığı yasaklamaktadır. Özel hukukta (Medeni Kanun), ırkçılığa ve ayrımcılığa karşı koruma sağlayan bazı madde bulunmaktadır.

«İrk» teriminin kullanımı

«İrk» terimi hukukta sıklıkla kullanılır. Bu nedenle, aslında tek bir insan ırkı olmasına rağmen bu metinde biz de «ırk» terimini kullanıyoruz. Tüm insanlar aynı türe aittir. Ancak yine de insanların zihninde «ırk» düşüncesi varlığını sürdürmektedir. Bu toplumsal bir yapıdır. İrk ayrımcılığının temelinde şu düşünce yatar: İnsanlar «ırkları» nedeniyle birbirlerine eşit değildir. Oysa aslında sadece bir saf insan "ırkı" vardır.

Federal Anayasa

Federal Anayasa İsviçre'nin en önemli yasasıdır. Federal Anayasa, devletin temel kurallarını belirler. Ayrıca kişilerin İsviçre'ye ve yetkili makamlarına karşı temel haklarını da garanti altına alır.

Anayasada yazılanlar (en önemli kurallar ve özgürlükler) insanlar arası ilişkiler ile ilgili değildir. Sadece halk ile devlet arasındaki ilişkileri ifade eder. Anayasa, kişileri hükümetin suistimalinden veya adaletsizliğinden korur.

Federal Anayasa (BV) şöyle diyor: Kanun önünde bütün insanlar eşittir (Madde 8, Pgf. 1).

Bu maddenin 2. paragrafında şu ifadeler yer alır: Hiç kimse örneğin kökeni, «ırkı», dili, yaşam tarzı veya dini inançları nedeniyle ayrımcılığa uğrayamaz.

Ceza Kanunu ve 261bis maddesi

Ceza Kanunu federal bir düzenlemedir.

Toplumumuzda kabul edilemez olan davranışları tanımlar. Bu davranışlara yönelik cezai yaptırımları belirtir.

Başkalarını da nefrete ve ayrımcılığa ortak olmaya davet etmek kabul edilemez.

Ceza Kanunu (StGB) bunu yasaklamıştır. Aşağıdaki kişilere cezai yaptırım uygular:

- Bir kişiye veya bir grup kişiye karşı bu kişilerin dış görünüşü (ten rengi), kökeni, dini veya cinsel yönelimi nedeniyle nefret veya ayrımcılık gösterilmesini kışkırtan kişiler;
- Bir kişi veya bir grup insan hakkında ırkçı düşünceleri alenen yayan kişiler;
- Bir kişiyi veya bir grup insanı dış görünüşü (ten rengi), kökeni, dini veya cinsel yönelimi nedeniyle alenen aşağılayan veya ayrımcılık yapan kişiler;
- Soykırımın (belirli halkların yok edilmesinin) olmadığını veya o kadar da kötü olmadığını alenen ifade eden kişiler;
- Hizmetleri ve malları herkesin erişimine açıkken sadece dış görünüşleri (ten rengi), kökenleri, dinleri veya cinsel yönelimleri nedeniyle bir kişiye veya insan grubuna hizmet veya mal sağlamayı reddeden kişiler.

Bu tür fiillerin ancak aleni olarak işlenmesi yasaktır. Yani olay yerinde bulunan kişilerin birbirlerini tanımamaları gereklidir.

Bu tür fiilleri cezalandırmak için para cezası (nakit para cezası) veya bazen de 3 yıla kadar hapis cezası verilebilmektedir.

İrkçılığa maruz kaldığınızda veya şahit olduğunuzda ne yapmalısınız?

Bu tür olaylara maruz kalan veya şahit olan herkes en yakın polis karakoluna başvurabilir. Bu kişiler ayrıca savcılığa veya soruşturma hakimliğine yazılı başvuruda da bulunabilir.

Sonrasında söz konusu fiiller yetkili merciler tarafından Ceza Kanunu Madde 261bis uyarınca incelemeye alınır. Failler yargı organı tarafından yargılanır (resmi ceza kovuşturması).

Medeni Kanun

Medeni Kanun, kişiler arasındaki ilişkileri düzenler. Her bir bireyin haklarını ve yükümlülüklerini belirler.

Medeni Kanun çerçevesinde örneğin aile ilişkileri, mirasçılık ilişkileri ve çeşitli sözleşmeler düzenlenir: İstihdam, satın alma, kiralama ve hizmet sözleşmeleri.

Medeni Kanun, kişisel hakların korunmasını güvence altına almıştır (Medeni Kanun Madde 28 ve İsviçre Borçlar Kanunu Madde 328).

Kişisel hakların korunması nedir?

Medeni Kanun kapsamında kişisel hakların korunması ile ilgili örnekler: Kişinin hayatının korunması, bedenine saygı gösterilmesi, onurunun ve özel hayatının korunması ve kişilik açısından önemli olan diğer hususlar.

İrkçı bir eylem nedeniyle bir kişinin kişiliği yara alır mı? Kişinin fail hakkında şikayette bulunma hakkı mevcuttur. Bu kişi ayrıca tazminat da talep edebilir.

İrk ayrımcılığına karşı uluslararası bir sözleşme

İsviçre de diğer ülkeler gibi Her Türlü İrk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmeyi imzalamıştır. Ülkeler bu sözleşmeyi imzalayarak ülkelerindeki her türlü ırk ayrımcılığının ortadan kaldırılmasını sağlamayı taahhüt etmektedir.

Ayrıca, insan grupları ve «ırklar» arasında anlayışın geliştirilmesi konusunda da sorumluluk üstlenmektedir.

«İrk» terimi hukukta sıklıkla kullanılır. Bu nedenle, aslında tek bir insan ırkı olmasına rağmen bu metinde biz de «ırk» terimini kullanıyoruz. Tüm insanlar aynı türe aittir.

Ancak yine de insanların zihninde «ırk» düşüncesi varlığını sürdürmektedir.

Bu toplumsal bir yapıdır. İrk ayrımcılığının temelinde şu düşünce yatar:

İnsanlar «ırkları» nedeniyle birbirlerine eşit değildir. Oysa aslında sadece bir saf insan "ırkı" vardır.

Bu sözleşmeyi imzalayan ülkeler bu konuda düzenli olarak rapor sunmak zorundadır.

Ülkelerinde ırk ayrımcılığını ortadan kaldırmak için neler yaptıklarını Her Türlü İrk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Komitesi'ne göstermeleri gerekmektedir.

İsviçre bu sözleşmeyi imzalamıştır. Bu nedenle İsviçre'nin de rapor düzenlemesi gereklidir.

Bir kişi veya bir grup insan ırkçılığa maruz kalmışsa ve İsviçre'de her türlü yasal yola başvurmuş olmasına rağmen sonuç alamamışsa, bu kişi veya kişiler Her Türlü İrk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Komitesi'ne başvurabilir.

Sonrasında komite, kişinin ismini belirtmeden söz konusu durumu ilgili ülkeye iletir.

Komite daha sonra tavsiye ve önerileri içeren bir kararı ilgili ülkeye ve kişiye gönderir.

Bu sayede ülkede ve halkta, ırkçılığın gerçekte nasıl yaşandığına ilişkin bir farkındalık oluşturulur. İlgili ülkenin bu tavsiyelere uyma zorunluğu mevcut değildir. Ancak mahkemeler aldıkları hukuki kararlarda bu tavsiyeleri kullanırlar.

Emsal mahkeme kararları

Ayrımcılık ile ilgili daha önce alınmış mahkeme kararlarını bilmek ve toplamak önemlidir.

Bu kararlar yeni durumlar için emsal teşkil eder. Burada hukuk söz konusudur.

İsviçre'de mahkeme kararları Irkçılığa Karşı Federal Komisyon tarafından internet sitesinde yayımlanmaktadır.

Caritas Schweiz Info-Rassismus kurumu da mahkeme kararlarını yayımlamaktadır.

Bunlardan özetler oluşturup iş dünyası, sosyal ağlar, medya, okullar ve din gibi kategorilere ayırarak düzenlemektedir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/irkcilik-ve-ayrimcilik/yasalar-irkcilik-hakkinda-ne-diyor

İrkçılığa maruz mu kaldınız veya şahit mi oldunuz? Ne yapmalısınız?

İrk ayrımcılığı hayatın her alanında karşımıza çıkabilir: Okulda, iş yerinde, boş zamanlarda vb. Bureau de l'intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme (Yabancıların Entegrasyonu ve İrkçılıkla Mücadele Ofisi) ırkçılığın mağduru veya şahidi olmuş herkesi can kulağı ile dinler, bilgi ve danışmanlık sağlar.

İrkçılığa maruz kaldığınızda veya şahit olduğunuzda ne yapmalısınız?

İrk ayrımcılığı hayatın her alanında karşımıza çıkabilir.

Burada Bureau de l'intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme (Yabancıların Entegrasyonu ve İrkçılıkla Mücadele Ofisi) ırkçılığın mağduru veya şahidi olmuş herkesi can kulağı ile dinler, bilgi ve danışmanlık sağlar.

Danışmanlıklar ücretsiz ve gizlidir.

Farklı biçimlerde danışmanlık verilebilmektedir:

- yüz yüze görüşme
- telefon görüşmesi
- e-posta yazışması

032 420 51 12 numaralı telefonu arayarak randevu alabilirsiniz:

Pazartesi ve Perşembe günleri 08:30-12:00 ve 13:30-16:30 saatleri arasında

Cuma günü 08:30-12:00 ve 13:30-16:30 saatleri arasında

veya secr.bi@jura.ch adresine e-posta gönderebilirsiniz.

Bu çerçevede Bureau de l'intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme (Yabancıların Entegrasyonu ve İrkçılıkla Mücadele Ofisi)

Jura kantonundaki tüm ayrımcılık vakalarını kayıt altına alır ve kaydeder.

Kişilerin isimleri kayda geçmez ve vakalar anonim olarak ele alınır.

Bir ayrımcılık durumu ile ilgili konuşmak mı istiyorsunuz?

Her vaka için mümkün olduğunca çok bilgi ve belge sağlayın.

Örneğin: Not alın (kim, ne, nerede, ne zaman), fotoğraf çekin, mesajları ve videoları kaydedin.

Şikayette bulunmak mı istiyorsunuz? Davanın ileri aşamalarında her türlü delil faydalı olabilir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/irkcilik-ve-ayrimcilik/irkciliga-maruz-mu-kaldiniz-veya-sahit-mi-oldunuz-ne-yapmalisiniz

İrkçılıkla mücadelele katılmak mı istiyorsunuz?

İrkçılıkla mücadele etmenin çeşitli yolları vardır: Bilgi edinmek, bu konuda konuşmak, ırkçı eylemleri bildirmek, mağdurları desteklemek ve projelere katılmak. Bunun için Bureau de l'intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme (Yabancıların Entegrasyonu ve İrkçılıkla Mücadele Ofisi) bu alanda faaliyet göstermek isteyen kişilere danışmanlık ve destek sağlamaktadır.

Bir projeniz var mı?

İrkçılığa karşı mücadelede önleme veya farkındalık yaratma kampanyalarına mı katılmak istiyorsunuz? Ayrımcılıkla mücadelenin yürütülmesini sağlayacak ve «bir arada yaşamayı» teşvik edecek bir projeniz mi var?

Burada da Bureau de l'intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme (Yabancıların Entegrasyonu ve İrkçılıkla Mücadele Ofisi), ırkçılıkla mücadele için proje başlatmak isteyenlere danışmanlık ve destek sağlar.

Bu ofis her yıl ırkçılığa karşı bir eylem haftası (SACR) düzenlemektedir.

Siz de bu hafta için bir eylem önerebilirsiniz.

İş dünyasında

İş yerindeki ayrımcılık konusunda çalışma ekiplerinizde farkındalık yaratmak veya çalışanlarınızı eğitmek mi istiyorsunuz? Ayrımcılık yapılmayan bir iş yeri mi sunmak istiyorsunuz? Hizmetlerinizi ayrımcılık yapmadan mı sunmak istiyorsunuz?

Bunun için Bureau de l'intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme (Yabancıların Entegrasyonu ve İrkçılıkla Mücadele Ofisi) yönetime, kurumlara, şirketlere ve derneklere danışmanlık ve destek sağlamaktadır. Bu bağlamda bu kişi ve kurumlara ırkçılık ve ayrımcılık gibi konulardaki eğitimler hakkında bilgi sunulur.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/irkcilik-ve-ayrimcilik/irkcilikla-mucadeleye-katilmak-mi-istiyorsunuz